

Դր. Չիգֆրիդ Զալստոյթեր եւ Ֆրիդրիխ Շտամպ

Կով եւ հորթ

Գործնական ձեռնարկ

Նկ. 123

Նկ. 124

Նկ. 125

Նկ. 126

Նկ. 127

- Նկ. 123. Կուլի ծաղիկ:
- Նկ. 124-126. Կրծի մաշկի բորբոքում՝ մաշկի ճաքերով:
- Նկ. 127. Կաթը չպահելը վարակի վտանգ է:

Սխտանիշներ

Ոլոռի չափի թարսիակույտեր պտուկների վրա, որոնք պայթում են բուժվում են 4 շաբաթվա ընթացքում (հազվադեպ):

Կրծի մաշկի բորբոքում եւ ճաքեր մաշկի վրա (Նկ. 125, 126):

Հնարավոր պատճառներ

Կուլի ծաղիկ (ցրծաղիկ, կեռի ծաղիկ, Նկ. 123). վիրուսը փոխանցվում է Նախահակվածություն ունեցող կենդանիներին՝ կթի ժամանակ: Կուլի ցրծաղիկը սովորաբար ի հայտ է գալիս Նախիրը հիվանդ կենդանիներով համայնքում: **Հնարավոր է կով կթող անձանց վարակում (ձեռքերի վրա «կլավուրուս հանգույցների» առկայություն):**

Պտուկները վնասալու համար անհամապատասխան միջոցների օգտագործումը, գանձակի ացիդոզի դեպքում ցինկի, ծծումքի եւ վիտամին B-ի յուրացման խանգարման հետեանկցով մաշկը ճաքում է: կորցնում է առանձնակախությունը եւ մարմնի զգայուն մասերի մեխանիկական պաշտպանիչ աղբյուրությունը: բորբոսնան կերով կերակրումը, մաշկի վարակումը Mortellaro հիվանդության բակտերիաներով:

Անհետաձգելի միջոցառումներ

Նևսիցապես սկսել կիթը՝ մեկանգամյա օգտագործման ձեռնոցներով, բուժման ընթացքը կարելի է արագացնել՝ օգտագործելով ձկան յուղից եւ ցինկից պատրաստված շտուք: կթից առաջ կուրծի մաքրել կենդանու մաշկը չզրոգող ախտահանիչ միջոցներով: կթից հետո պտուկները եւ կրծի մաշկը ցորել յոթ պարունակող լոծույթով՝ պտուկների ախտահանման համար, բայց պտուկները չընկղմել այդ լոծույթի մեջ: հիվանդ կենդանիներին կթել վերջում կամ առանձին:

Պտուկները վնասալու համար հատուկ միջոցների օգտագործում որոնք մաշկի խնամքի կուրսեր են պարունակում օր.՝ յակոլին, գանձակի ացիդոզի կանխարգելում (բակտերիա բակտերիայանք կառուցվածքախորված հիմնական կերերի տրամադրում), գանձակի մաշկների արտադրողականության ժամանակակից փոխհատուցում՝ օրական 200-300 գ գարեջրի չոր խմորիչ տալով, տալ խմորիչի մզվածք տրոսիներին աղբեղությունը նվազեցնելու համար, տալ կենդանի խմորիչ կուլտուրաներ՝ գանձակի միջակայրը կայունացնելու համար:

Միջնաժամկետ եւ երկարաժամկետ միջոցառումներ

Չկան:

Պահանջներին համապատասխան հանցային կուրսերով ապահովում, հանգստատեղերում եւ ծնարաններում հիգիենայի բարելավում:

Ակ. 147

Ակ. 148

Ակ. 149

Ակ. 150

Ակ. 151

- Ակ. 147-148. Բնուճի վերջույթների դիրքի անոմալիաներ՝ «հետուճի վերջույթների ցատկահողերի մոտեցում» եւ նախաթաթերի ծայքի սուր անկում:
- Ակ. 149. Դաստացան, միկչեւ արյունոտվելը տրորված այտուցներ (նախաթաթի ներսի կողմը):
- Ակ. 150. Վնասվածքի վտանգ փոսի ծայրին պատկերու հետեւանցով:
- Ակ. 151. Բնուճի վերջույթների կապահողի դեպի առաջ կորացում:

Ախտանիշներ	Հնարավոր պատճառներ	Անհետածգելի միջոցառումներ	Միջնաժամկետ եւ երկարաժամկետ միջոցառումներ
Կրնուտրի այտուցված թմբիկներ՝ առանց մաշկի վնասման (Ակ. 144):	Հանցակոյթերի փոխանակության խանգարում, առավել հաճախ՝ ֆոսֆորի անբավարարության պատճառով, թերուպյուններով հանգստատեղեր բուրսիտ:	Իտիդիի ցուցի ներմերում, արյան անալիզ (Աղ. 1). տալ անվա ֆոսֆորի միացություններ (տես վերեւում):	Հանգստատեղերի ինսանքի բարելավում. հանցակոյթեր մտցնելու գործընկերակի փոփոխում. ֆոսֆորի առավել բարձր խտությամբ հանքային կերի տեսակի ընտրություն, օր՝ 5%-ի փոխարեն 8% ֆոսֆոր (օր՝ խտակոյթ IN-R (Inntaler)):
Դաստացան, մասամբ բաց, միկչեւ արյունոտվելը տրորված նախաթաթ (Ակ. 145, 148):	Վնասվածքներ անորակ ցամաքի վրա պատկերու հետեւանցով (ցամաքի աննշան քանակություն, խոնավ եւ կեղտոտ հանգստատեղ). զտակրի անցուղու վրա պատկերու սպիտակուցների ավելցուկ. հանքային կոյթերի անբավարարություն (P, Se):	«ՏՆՆի իջնելու» թեստ (Ակ. 141) որպես վերահսկման միջոց. հանգստատեղերի չափերի եւ որակի մաքրությանը ներկայացվող պահանջների ճշգրտում. ֆոսֆորի բարձր պարունակությամբ հանքային կերի տեսակ անասնաբույժի նշանակմամբ բուժում CTC-Blau-spray սփռելի, Lotagen գելի կամ Socalyl ցուցի միջոցով. Չզուշացում. մաշկի բաց հատվածներից վարակի ներթափանցման վտանգ կա:	Խոտապեղ սպիտակուցի ավելցուկից (սիդուրիայի պարունակությունը 25-28 մգ / 100 մլ). կենդանիների եւ հանգստատեղի հարաբերակցությունը 1:1. հանգստատեղերը պահպանել չոր վիճակում՝ փափուկ ցամաքով. կանխել կուլերի պատկերու ճեղքումը հատակին. Լավարկել կերահանդակների պարարացումը (սպահմուլե ֆոսֆորով եւ սելենով):
Բնուճի վերջույթների դիրքի անոմալիաներ՝ «հետուճի վերջույթների ցատկահողերի մոտեցում», Ակ. 147, 148), ծայքի սուր անկում:	Հանքային կոյթերով անբավարար ապահովում (առավել հաճախ՝ ֆոսֆորի անբավարարություն). զանազան խտնետային (թաքնված) պիտուրներ. առավել հաճախ փոխանցվում է ժառանգաբար. կոշտակների անհավասար աճ կծղակների վրա եւ կծղակի եղջյուրի տրորում:	Կծղակների ինսանք. արյան անալիզ (Ca, P). հանքային կերերի քանակն ու որակն ընտրվում են կենդանու պահանջներին համապատասխան. կերակրել թավարար քանակությամբ կառուցվածքավորված կերերով:	Որոճող կենդանիների պահանջներին համապատասխանոր կերահամակցություն. կերահանդակների պարարտացման լավարկում. պահանջներին համապատասխան հանքային կերի տրամադրում. անհրաժեշտ է կծղակների ավելի հաճախակի նշարում (8 շաբաթը մեկ). ցուցի ընտրություն:
Միկչեւ արյունոտվելը տրորված եւ միջանցիկ այտուցներ (նախաթաթի ներսի կողմը) (Ակ. 149):	Բուրսիտի հետեւանցները. վնասվելը՝ մտորի եզրին (Ակ. 150) կամ ճարձակմտակի վրա պատկերու հետեւանցով (կապուլի պահվածք). արևի անբավարար յուրացում:	Արտացին բուժում, տես վերեւում. հանգստատեղի երկարության եւ կարճացված մտորի հարմարեցում կուլերի չափերին. հանքային կոյթերի	Կերահանդակների լավարկում՝ միկրոտարրեր պարունակող հանքային պարասպիտուցների կիրառմամբ (Աղ. 4). օրգանականորեն կապակ

Ակ. 284

Ակ. 285

Ակ. 286

Ակ. 287

Ակ. 288

- Ակ. 284. Տրիխոֆիտոզ (հորթի մրմնուկ):
- Ակ. 285-286. Բացօդյա արածեցնելը նպաստում է մաշկի խոնկիտների պահպանմանը:
- Ակ. 287-288. Մաքուր, խուզող մրմնուկ:

Ախտանիշներ

Գլխի եւ պարանոցի հատվածում մազերը տեղ-տեղ զգգված են, նաեւ կորստանում են. առկա են կլոր անազո օջախներ. ավելի ուշ կերակարում են, մաշկի վրա առաջանում են բաց-մոխրագույն լայտեր, քրի բացակայությամբ. անի անկում, հատկապես հորթերի կյանքի առաջին տարում: **Մաղկանց համար խիստ վարակիչ եւ վտանգավոր հիվանդություն է (Ակ. 287-288):** Հիվանդ կենդանիների հետ շփման ժամանակ պետք է կրել պատիկ ձեռնոցներ: Կենդանիների վաճառքի սահմանափակում (շուկայում վաճառքը արգելվում է):

Բերանի խոռոչում լեզվի անկանոն շարժումներ, պարանոցի ցրածիզ կենումներ:

Բազը սկզբում չոր է, աչքերը կարմրած են. սկզբում թափանցիկ եւ ջրիկ, հետագայում լորձալին ու թարխալին արտաոսք քթից եւ աչքերից. կենդանիները թույլ են. անտարբեր. նրանք ոչինչ չեն խմում եւ ուտում. մեղուստում են, երկար պառնում. շնչառությունն արգանում է ընդհուպ մինչեւ շնչառեղծումներ, ընդ որում շնչում են բերանով (Ակ. 288). գլուխն առաջ է ձգված. ջերմությունը՝ 40,5°C-ից բարձր է

Հնարավոր պատճառներ

Հորթերի մրմնուկ (տրիխոֆիտիա, խուզող մրմնուկ, "Trichophyton verrucosum"): Մաշկի մնասին հիվանդություն (Ակ. 284-285). սնկային սպորները փոխանցվում են մի կենդանուց մյուսին (վարակում տեղի է ունենում համան, տրորման միջոցով). վարակումը հնարավոր է նաեւ վարակված գործիչների, սարքավորումների, ցանկապատի միջոցով (սնկի սպորները կենդանի են մնում երկար տարիներ), վարակը փոխանցող ճանձների, էլտոմակաբույծների՝ ցուխ տոբերի, մազակերների, ոչիկների եւ մաշկի թեթեասկի վնասվածքի միջոցով. մաշկի համար անհրաժեշտ կրուբերի A, Zn եւ S պակասի, ինչպես օդինակ վիտամինի դեֆիցիտ:

Բարձր pH-ով հորերից ստացված կերի մեջ մազնեղիումի աղի պակաս. երկաթ պարունակող խմելու ջուկ:

Հորթերի վիրուսային հարբուխ («Էնդոտրիկ բոցաբորբ»). մի քանի ազդակների համընկնում (բազմազործն). արտաքին միջավայրի ազդակների (սթրեո՝ տոբալիդիանս ընթացքում, կովանոցի գերնակեցում, կովանոցում տեղից տեղ տեղափոխում, օդի բարձր հարսբերական խոնակություն, միջանցով քամիներ, անհատական պահվածքից անցումը խմրակային, տարակարգային պայքար, կեղտոտ ցանկար,

Անհետաձգելի միջոցառումներ

Վարակված կենդանիների ցուղարկում կամ բնացում հավանալից միջոցներով (Mycophyt (Intervet)), ջուրը հիվանդ կենդանիների, այդ թվում՝ կույն խմում գունկող ջուրը առանձնյակների պատվաստում (Pemavex-Tricho(Intervet)), Trichovac LTF 130 (IDT Dessau), Bovilis Ringvac(Intervet)). կախված արտադրողից՝ կատարվում է կովանոցի առաջնային պատվաստում. անասնաբույժի նշանակմամբ վարակված կենդանիների պատվաստել երկակի դեղաչափով:

Մազնեղիումի քանակի որոշարկում արյան մեջ, հորթերի ամենօրյա կերպածմին ավելացնել 0,5-1,0 գ մազնեղիումի սուլֆատ, իսկ մատղաշներին՝ 1-2 գ, տալ չոր զարեչային խմորանկեր:

Մնապար չափել ջերմաստիճանը, որը հետագայում պետք է կրկնել մի քանի անգամ, 39,5°C ջերմության դեպքում անասնաբույժի նշանակմամբ կիրառել հակաբիոտիկներ (մո. 34). երկրորդական մանրէական հարուցիչների դեմ պայքարելու համար (վիրուսի հայտնաբերման համար բանակա տասնրկի օգնությամբ նուշ վերցնել քթի արտադրությունից, Ակ. 290). թանձր բրոնխային խորից հորթերին ջրիկացում՝ խրիտաբերների

Միջանժամկետ եւ երկարաժամկետ միջոցառումներ

Մնասնաշենքի մանրակրկիտ մաքրում եւ այրատահում (Ակ. 33), կենդանիների ամբողջ գլխաքանակի միաժամանակ հեռացումից հետո. խոտասնի եւ անասնաշենքի գերնարաքեռնակառուցությունից (սթրեո). կենդանիներին պահել լուսավոր, միջանցով քամիներից զերծ շենքերում, զցտանից հեռավորությամբ (Ակ. 288). կատարել հորթերի եւ մատղաշի ամբողջ գլխաքանակի կանխարգելիչ պատվաստում. պարբերական եւ նպաստակարգրված պայքար ճանձների, ոչիկների եւ ցուխ տոբերի դեմ. կովանոց կոր բերված կենդանիներին պահել կարանտինի մեջ երեք շաբաթ:

Հանցային կուրբերի ընտրություն նվազագույնը 6000 մգ. մազնեղում պարունակությամբ. պարարտանյութերի օգտագործման հասնակարգի փոփոխում:

Ծնվելուց անմիջապես հետո կերակրել խիժով. անասնաշենքի միկրոկլիմայի լավարկում (մաքուր, չոր, թթվածնով հարուստ, հնարավոր նվազագույն կոնցենտրացիայի վնասակար զազերի պարունակությամբ եւ առանց միջանցով քամիների անասնաշենք, որտեղ հաշվի է առնված դրա ուղիղ լուսավորության նվազումը). սկզբում պահել առանձին փակ անասնաշենքերում (խախտելով վարակի՝ կուլեղից հորթերին փոխանցման շրջան) (Ակ. 291), իսկ